

LISA 2

KINNITATUD

SA Eesti Teadusagentuuri juhatuse 16.06.2020
käskkirjaga nr 1.1-4/20/77

2020. aasta sihtgranditaotluste hindamise juhend

1. Reguleerimisala

- 1.1. Käesoleva hindamisjuhendiga kehtestatakse „2020. aasta sihtgrantide tingimuste ja korra“ alusel esitatavate taotluste hindamise kriteeriumid ning hindamise ja pingeridade moodustamise põhimõtted.
- 1.2. Käesolevas korras reguleerimata küsimustes on Sihtasutusel Eesti Teadusagentuur (edaspidi *teadusagentuur*) õigus langetada kaalutletud otsuseid, kaasates vajadusel eksperte.

2. Taotluse hindamine

- 2.1. Igale taotlusele annavad põhjendatud hinnanguid ja hindeid vähemalt kaks sõltumatut retsensenti.
- 2.2. Ekspertkomisjon võtab oma hinnangute ja hinnete kujundamisel aluseks retsensentide antud hinnangud ja hinded, kuid need ei ole ekspertkomisjonile siduvad.
- 2.3. Ekspertkomisjon koostab hindamisnõukogu jaoks igale taotlusele koondhinnangu ning iga teemavaldkonna ja teemavaldkondade ülese taotluste paremusjärjestuse.
- 2.4. Hindamisnõukogu annab igale taotlusele lõpphinnangu ja -hinde ning kinnitab taotluste teemavaldkondade ülese paremusjärjestuse, võttes aluseks ekspertkomisjoni koondhinnangu ning taotluse koha teemavaldkondade üleses paremusjärjestuses ning ärakuulamise tulemused (kui asjakohane).
- 2.5. Võrdsete tulemustega taotluste paremusjärjestusse seadmisel lähtub hindamisnõukogu punktis 4.3 kirjeldatud põhimõtetest.

3. Hindamiskriteeriumid ja hindamiskaala

3.1. Hindamiskriteeriumid

Sihtgranditaotluste hindamisel ning hinnangute põhjendamisel tuleb lähtuda järgmistest suunavatest küsimustest:

Kriteerium	Suunavad küsimused	Hindeskaala
1. Lähtetase	1.1. Kas taotluses kirjeldatud projektiidee aluseks oleva eelneva uurimistöö tulemuste tehnoloogilise valmiduse tase (TVT) on vähemalt 3 ja mitte kõrgem kui 5? NB! Taotlused, milles see tase on hindajate hinnangul madalam või kõrgem, ei kvalifitseeru rahastusele. Täiendavad kommentaarid 1. kriteeriumi kohta.	1 kuni 2

<p>2. Aktuaalsus</p>	<p>2.1. Kui aktuaalsed on projekti eesmärgid 2020. a SARS-CoV-2 viiruse ja teiste sarnaste viiruste leviku tõkestamiseks ning viirustest tingitud probleemide ennetamiseks ja lahendamiseks?</p> <p>2.2. Mil määral aitaksid projektitulemused juba lähiajal viirus(t)e levikut ohjeldada ja/või nakatumist vähendada ja/või surmajuhtumeid vähendada ja/või viiruse levikust tulenevaid negatiivseid mõjusid otseselt leevendada ja/või andmeanalüütikale tuginevaid sotsiaalmajanduslikke/poliitilisi otsuseid kujundada jmt?</p> <p>2.3. Kui asjakohased ja teostatavad on tulemuste rakendamiseks kavandatud jätkutegevused sellises ajaperspektiivis, et need ei kaota aktuaalsust?</p> <p>Täiendavad kommentaarid 2. kriteeriumi kohta.</p>	<p>1 kuni 5</p>
<p>3. Rakenduslikkus</p>	<p>3.1. Kui selgelt ja realistlikult on määratletud projektitulemuste rakendamise võimalused, viisid ja valdkonnad?</p> <p>3.2. Kui konkreetselt on määratletud potentsiaalsed rakendajad (nt ettevõtete ja/või avaliku sektori esindajad), kes on huvitatud ja kellele oleks võimekus tulemusi (suhteliselt) vahetult ja lühema aja jooksul realselt rakendada?</p> <p>3.3. Kas projektitulemuste potentsiaalsed rakendajad on projekti kaasatud (kui asjakohane)?</p> <p>3.4. Milline on projektitulemuste praktikas rakendatavuse eeldatav ajaline perspektiiv (vahetu, lühike, keskpikk, pikk)?</p> <p>Täiendavad kommentaarid 3. kriteeriumi kohta.</p>	<p>1 kuni 5</p>
<p>4. Teostatavus</p>	<p>4.1. Kui realistlik on taotluses kirjeldatud eeldatavate tulemuste saavutamine (sh tulemuste TVT), arvestades projektiidee aluseks oleva eelneva uurimistöo tulemuste TVT-d?</p> <p>4.2. Kui realistlik on tulemuste saavutamine, arvestades uurimisrühma koosseisu ja ülesannete jaotust ning pädevust (uurimisrühma liikmed on juhtinud uurimisprojekte, mis on selle projektiidee aluseks, või olnud neisse kaasatud, uurimisrühma kuuluvad eri valdkondade ja rakendajate esindajad (kui asjakohane) jmt)?</p> <p>4.3. Kui realistlik on tulemuste saavutamine, arvestades kirjeldatud tööplani, valitud meetodeid ja kavandatud tegevusi, riskijuhtimise plaani, ette nähtud aega, vajaliku taristu kättesaadavust ja muid ressursse (nt partneri(te) poolset kaasrahastust vmt)?</p> <p>Täiendavad kommentaarid 4. kriteeriumi kohta.</p>	<p>1 kuni 5</p>
<p>5. Innovatsiooni-potentsiaal</p>	<p>5.1. Kui arusaadavalt ja asjakohaselt on selgitatud, mille poolest projekt ja selle eeldatavad tulemused eristuvad senisest uurimistööst ja teiste</p>	<p>1 kuni 5</p>

	<p>teadlaste samasisulisest uurimistööst ning milles seisneb projekti ja eeldatavate tulemuste uudsus?</p> <p>5.2. Kas projekti tulemusena arendatakse välja ja/või võetakse kasutusele uusi tehnoloogiaid ja/või digitaalseid lahendusi?</p> <p>5.3. Kas projekti tulemusena on määratletud uudsed arengusuunad tulemuste rakendamise valdkonnas?</p> <p>5.4. Milline on innovatsioonipotentsiaali realiseerumise eeldatav ajaline perspektiiv (vahetu, lühike, keskpikk, pikk)?</p> <p>Täiendavad kommentaarid 5. kriteeriumi kohta.</p>	
6. Potentsiaalne mõju	<p>6.1. Mil määral/kui suures ulatuses aitavad projektitulemused kaasa SARS-CoV-2 viirus(t)e leviku piiramisele ja teiste sarnaste viiruste leviku tõkestamiseks ning viirustest tingitud probleemide ennetamisel ja lahendamisel?</p> <p>6.2. Kui suur on hinnanguliselt projektitulemustest otseselt kasusaajate hulk?</p> <p>6.3. Kui suur on hinnanguliselt projekti (sotsiaal-)majanduslik mõju?</p> <p>6.4. Milline on potentsiaalse mõju avaldumise eeldatav ajaline perspektiiv (vahetu, lühike, keskpikk, pikk)?</p> <p>Täiendavad kommentaarid 6. kriteeriumi kohta.</p>	1 kuni 5
7. Teaduseetika ja andmehaldus	<p>7.1. Kas taotluses on piisavalt, hoolikalt ja asjakohaselt hinnatud teaduseetika nõuetest tulenevaid aspekte ning võimalikke eetilisi riske, mida tuleb arvestada projekti elluviimisel?</p> <p>7.2. Kas taotluses on kirjeldatud selge ja asjakohane tegevuskava teaduseetika nõuete täitmiseks, sh kui projekti elluviimiseks on vajalik inimuuringute eetikakomitee või loomkatseprojekti loakomisjoni luba?</p> <p>7.3. Kas taotluses on piisavalt, hoolikalt ja asjakohaselt kirjeldatud andmete haldamise tegevusi, sh andmete säilitamist ja varundamist, kaitsmist ning andmetega seotud õiguste küsimusi, sh kas plaanitakse andmeid teha avalikult kasutatavaks (avatud teaduse põhimõtetest lähtuvalt) ning kuidas võimaldatakse andmete jagamine ja avalikustamine SARS-CoV-2 andmeportaalides?</p> <p>7.4. Kas taotlusest ilmneb, et on lahendatud tööstusomandiga seonduvad küsimused ja eelkõikulepped?</p> <p>Täiendavad kommentaarid 7. kriteeriumi kohta.</p>	1 kuni 2
8. Granditüübi põhjendatus (väike või suur, eksperimentaalne või	<p>8.1. Kui selgelt on granditüübi valik põhjendatud?</p> <p>8.2. Kui asjakohased ja realistlikud kavandatud kulud projekti eesmärges arvestades?</p>	1 kuni 2

mitte-eksperimentaalne)	Muud kommentaarid 8. kriteeriumi kohta.	
-------------------------	---	--

3.2. Hindamisprotsess

3.2.1. Üheksaastmelist eristavat hindamisskaalat kasutatakse 2.–6. kriteeriumi hindamisel:

- Suurepärase (5);
- Väga hea-suurepärase (4,5);
- Väga hea (4);
- Hea-väga hea (3,5);
- Hea (3);
- Rahuldav-hea (2,5);
- Rahuldav (2);
- Mitterahuldav-rahuldav (1,5);
- Mitterahuldav (1).

3.2.2. Kolmeastmelist eristavat hindamisskaalat kasutatakse 1., 7. ja 8. kriteeriumi hindamisel:

- Sobiv (2);
- Osaliselt sobiv (1,5);
- Mittesobiv (1).

3.2.3. Lõplik punktisumma võib olla 8 kuni 31 punkti.

3.3. Hinnete tõlgendus 2.–6. kriteeriumis:

- Mitterahuldav (1) – taotluses on hindamiskriteeriumide mitmeid aspekte käsitletud ebapiisavalt ja/või selles on tõsiseid nõrkusi.
- Rahuldav (2) – taotluses on hindamiskriteeriumide enamik aspekte käsitletud väga üldiselt ning selles esineb märkimisväärseid nõrkusi. Taotluse parandamiseks oleks vaja olulisi muudatusi ja täpsustusi.
- Hea (3) – taotluses on hindamiskriteeriumide enamik olulisi aspekte käsitletud hästi, ent esineb mitmeid puudusi. Mitmed olulised aspektid vajanuks põhjalikumat ja selgemat käsitlemist. Korralik mõningate küsitavustega uurimisprojekt.
- Väga hea (4) – taotluses on hindamiskriteeriumide enamik olulisi aspekte käsitletud väga hästi ning esineb vaid üksikuid puudusi. Soovitavad oleksid vähesed muudatused ja täpsustused. Võimalusel rahastamist vääriv uurimisprojekt.
- Suurepärase (5) – taotlus on väga hästi koostatud ning vastab hindamiskriteeriumide kõikidele aspektidele parimal moel. Väga tugev ja oluline projekt, mis vääriv kindlasti rahastamist.

3.2.3. Hinnete tõlgendus 1., 7. ja 8. kriteeriumis:

- Sobiv (2) – puudusi ei esine;
- Osaliselt sobiv (1,5) – esineb vähesed puudusi (kommentaari lisamine on kohustuslik);
- Mittesobiv (1) – esineb väga olulisi puudusi (kommentaari lisamine on kohustuslik).

3.4. Lävend

3.4.1. Lävend on 2.–6. kriteeriumis 3 punkti (hea). 1. ja 7. kriteeriumi lävend on 2 punkti (sobiv), 8. kriteeriumi lävend on 1,5 punkti (osaliselt sobiv).

3.4.2. Juhul, kui taotlus on ühes kriteeriumis saanud hinde, mis jääb alla lävendi, ei kvalifitseeru see taotlus rahastamisele.

4. Üldine hinnang ja lõplik punktisumma

Selle osa täidab hindamisnõukogu.

- 4.1. Taotluse lõplik punktisumma moodustub igas hindamiskriteeriumis hindamisnõukogu poolt antud põhjendatud hinnetest. Taotluse lõpliku punktisummaga koos koostab hindamisnõukogu taotlusele lõpphinnangu, milles toob välja taotluse lõpliku punktisumma kujunemise aluseks olnud olulisemad tugevused ja puudused.
- 4.2. Tuginedes taotlustele antud lõplikele punktisummadele ning taotluste paiknemisele teemavaldkondade üleses pingereas moodustab hindamisnõukogu taotluste paremusjärjestuse.
- 4.3. Juhul, kui sihtgrantide taotlusvooru eelarvest ei ole võimalik rahuldada kõiki punktis 4.2 kirjeldatud lävendi ületanud taotlusi, lähtub hindamisnõukogu rahastusettepaneku tegemisel järgmistest põhimõtetest:
 - 4.3.1. Taotlused rahuldatakse teemavaldkondade ülese paremusjärjestuse alusel;
 - 4.3.2. Võrdse punktisummaga taotlused seatakse paremusjärjestusse vastavalt hindamiskriteeriumides antud hinnete, lähtudes hindamiskriteeriumide järjekorrast;
 - 4.3.3. Taotlused, mis jäävad võrdsele positsioonile pärast punktis 4.3.2 kirjeldatud tegevust, seatakse paremusjärjestusse, eelistades projekte, millesse on kaasatud projekti tulemuste rakendajate esindajad (kui asjakohane);
 - 4.3.4. Taotlused, mis jäävad võrdsele positsioonile pärast punktis 4.3.3 kirjeldatud tegevust, seatakse paremusjärjestusse, eelistades taotlusi, milles taotleja on temast paremusjärjestuses eespool olevate taotlejate seas vähem esindatud soo esindaja.
 - 4.3.5. Taotlused, mis jäävad võrdsele positsioonile pärast punktis 4.3.4 kirjeldatud tegevust ning kuuluvad rahuldatavate taotluste hulka, seatakse paremusjärjestusse loosimise teel teadusagentuuri kehtestatud korras.